

niam copiosam dederunt militi
bus dicentes. Dicite quia discipu
li eius nocte uenerint & finati
sunt eum nobis dormientibus. Et si
hoc auditum fuerit a preside: nos
suadebim' ei. & securos uos facie
mus. **A**ct illi accepta pecunia fe
cerunt sicut erant docti. Et di
uulgatum est uerbum istud apud
iudeos: usq; in hodiernū diem.

Thādecim autē discipuli abie
runt ingalileā. ubi constitue
rat illis ih̄c: & uidentes eū ado
rauerunt. quidā autem dubita
uerunt. **E**ccedens ih̄c: locut'
est eis dicens. Data ē michi om
nis potestas: in celo & in terra.
E'ntes ergo docete om̄is gentes:
baptizantes eos in nomine pa
tri⁹ & filij et sp̄s sancti: docente
eos seruare omnia quecuq; mā
datui uobis. **E**t ecce ego uobis
cum sum omnib; dieb; usq; ad
consummatiōnē eorum
secvli.

EXPLICIT.
EVOLMI. SE
CADV. OATHOS.

Incepit prologus sup̄ orationem

AVR

CVS.

euḡista dei.
& petri in bap
tismate fili⁹.

Vacq; indiuino
sermone dis
cipulus. sa

cerdotū misit agens. scdm carnē
leuita. conuersis ad fidē xpi.
euḡlm in italia sc̄psit. ostendens ico.

quid & generi suo deberet. i xp̄o.

Mnam int̄iū principi in uoce p
hetice exclamationis instituēs.
ordine leuitice electionis ostendit.
ut pdicans iohannē predestinatū
filium zacharie in uoce angelī
annuntiantis emissū. non solū
uerbu carnem factū. sed & corpus
dñi in omnia puerbu diuine no
cis animatū. int̄io euḡlo p̄e
dicationis ostenderet. ut qui hec
legens sciret cui int̄iū carnis in
dño & ih̄u aduentis habitacu
lum caro deberet agnoscere. atq;
m̄se uerbum uocis qđ in consonā
tibus pdiderat inueniret. Deniq;
& pfecti euḡli opus intrans. & a
baptismo dñi predicare dñi in

choans. n̄ laborauit nativitatē
 carnis quā in p̄iceib: uiderat di-
 cere. s: totus in p̄mis expositionē
 deserti. ieiunium numeri temp-
 tationē diaboli. congregationē
 bestiarū. & ministeriū p̄tulit
 anglo: ut instituens nos ad in-
 tellegendū singula in breui cō-
 pingens. nec auctoritatē facte
 rei demeret. & pficiendo operi
 plenitudinē non negaret. De-
 niq; amputass̄ s̄ post fidē pol-
 licem dicitur. ut sacerdotio re-
 probus haberetur. s: tantū cō-
 sentiens fidei p̄destinata potu-
 it electio. ut nec sic inope uer-
 bi p̄deret. quod pruis merue-
 rat ingenere. Nam alexandrie
 episcopus fuit. cuius p̄singla
 opus scire. & eugli in se dicta dis-
 ponere. et disciplinā in se legi
 agnoscere. & diuinā in carne
 dñi intelligere naturā. que no-
 requiri. debine inquisita uol-
 mis agnoscere. habentes merce-
 den exhortationis. qm̄ q plan-
 tat & qui rigat unū sunt. qui
 autem mereintum prestat.
 ds et †.

EXPLICAT PLOG

N C I P I T E
V V A N G E L I
U M · S C D O S .
M A R C V Q .
R I C I V

eugli ihesu xp̄i fili⁹ dei. sicut
scriptum est in ysaia propheta.

Ecce mitto anglū meum. ante
faciem tuā. qui preparabit uiam tuā.

Ox clamat⁹ in deserto. ante te
parate uiam dñi. rectas facite
semitas eius.

Fuit iohannes in deserto baptizans. & p̄dicās
baptismū penitentie in remis-
sionem peccator. Et egredieba-
tur ad illū omnis uide regio.
& iherosolimite uniuersi: ibap-
titabantur ab illo in ordine flu-
mine confitentes peccata sua.

Et erat iohannes uestitus pi-
lis camelī. & zona pelicia circa
lumbos eius: & locustas & mel
silvestre edebat. et predicabat
dicens. Veniet fortior me post
me: cui⁹ non sum dign⁹ pcubens

solvete corrigiam calciamtoe ei.
Ego baptizavi uos aqua: ille uero
baptizabit uos spū sancto. **E**t
factum ē in dieb; illis uenit ihc
a nazareth galilee: et baptizat
est a iohanne in iordanē. Et statū
ascendens de aqua uidit celos
aptos: et spīm tanquā columba
descendentē et manentē in ipso.
Et uox facta est de celis: tu es fi
lius meus dilectus inter compla
cui. **E**t statim spē expulit
eū in desertum: et erat in deser
to quadraginta dieb: et quadra
ginta noctib: et temptabatur a
sathanā. Oratq; cum beatiss: et
angeli ministrabant ei. **P**ost
quam autē traditus est iohan
nes: uenit ihc ingalileam pre
dicans euglī regnū dei. idicēs:
Om̄ impletum est tempus: et
app̄pinquauit regnū dei. Pe
nitemini: et credite euglō. &
preteriens securi mare galilee.
uidit symonē et andream fr̄m
eius mittentes retia in mare.
Erant enim p̄scatores. Et dix
eis ihc. **V**enite post me: et
faciam uos fieri p̄scatores ho
minū. Et protinus relictis re
tibus: secuti sunt eum. **E**t

progressus pusilliū uidit iacobum
zebedei: et iohannē fr̄m eius. et ipso
innauit componentes retia: et ita
tim uocauit illos. Et relicto patre
suo zebedeo innauit cum mererma
ris: secuti sunt eum. **E**t ita
grediuim̄ capharnaum: et statim
sabbatis ingressus sinagogā. do
cebat eos. & stupebant sup̄ doctri
na eius. **E**rat enim docens eos
quasi potestate habens: et n̄ sicut
scribe. **E**t erat in synagoga
et in spū immundo: et exclamaū
dicens. Quid nobis: i tibi ihū na
zarene? uenisti p̄dere nos. Scio
qui sis: sanctus dī. **E**t cōminat
est ihc dicens. Obmitelice: et eri
de homine. Et discerpens eum
spē immundus. et exclamans uoce
magna. exiit ab eo. Et mirati sūt
omnes: ita ut conquirerent int̄ se
dicentes. Quid nam ē hoc. que
doctrina hec noua. qua in potesta
te et spiritib; immundis imperat
et obediunt ei? **E**t paessit rumor
eius statim in omnē regionē gali
liei. **E**t protinus egredi
entes de synagoga uenerunt
indomū symonis et andree: cum
iacobo et iohanne. Decumbebat au
tem socrus symonis febricitans.

& statim ei dicunt de illa. **E**t ac
 cedens eleuauit illam apprehensa
 manu eius: et continuo dumisit
 eam febris. & ministrabat eis.
Vespe autem facto cum occidisset;
 sol afferebant ad eum omnes ma-
 le habentes. & demonia haben-
 tes. **E**rat omnis ciuitas cogre-
 gata adianuā: et curauit mul-
 tots. qui uerabantur uariis lan-
 guoribus. & demonia multa eicie-
 bat. **E**t non sinebat loqui ea: qm̄
 sciebant eum. **E**t diluculo
 ualde consurgens. abiit indeser-
 tum locū: ibi orabat. **E**t per-
 secutus est ^{enī} symon: & qui cū illo
 erant. **E**t cum inuenissent eū.
 dixerunt ei: quia om̄is querit te.
Et ait illis: Eamus in primos
 uicos & ciuitates. ut et ibi pre-
 dicem: ad hoc enim ueni. **S**erat
 predicans in synagogis eis. et
 omni galilea: & demonia eiciens.
Et uenit ad eum leprosus depre-
 cans eum: & genu flero dixit.
 Siuis: potes me mundare. **I**hc
 autem misertus eius. extendit
 manū suam: & tangens eū ait
 illi. Volo. Alundare. **E**t cū dir-
 isset: statim discessit lepra ab
 eo. & mundatus est. Statimq;
Cōmunit̄ est ei.

ecce illum: & dicit ei. **V**ide nam
 ni dixerit. **S**uade ostende te pri-
 capi sacerdotum: & offer penun-
 tatione tua que precepit moysē
 in testimoniu illis. **E**t alle egres-
 sus. cepit predicare & diffamare
 sermonē. ita ut iam non possit
 manifeste inciuitate introire:
 sed foris in desertis locis esse. **E**t
 conueniebant ad eum undiq; **E**t
 iterum intrauit in capernaū.
 post dies: & auditū est qd in domo
 esset. & conuenerunt multi. ita ut
 n̄ caperet neq; adianuā: & loque-
 batur eis uerbum. **E**t uenerunt
 ferentes ad eum paraliticū: q̄ aqua-
 tuor portabatur. **E**t cum n̄ pos-
 sent offerre eum illi p̄ turbā. nu-
 dauerunt testū ubi erat. **E**t pa-
 tes facientes summisér̄ grabatū
 in quo paraliticus iacebat. **C**um uj-
 disset autem ihc fidem illo: ait pa-
 ralitico. fili. dimittunt̄ tibi pec-
 cata tua. **C**rant aut̄ illic quida
 de scribis sedentes: & cogitantes
 in cordib; suis. Quid hic sic loqt?
 Blasphemat. Quis potest peccata
 dimittere. nisi solus ds. **Q**uo sta-
 tum cognito. ihc spū suo. quia sic
 cogitarent intra se. dicit illis. O d
 ista cogitatis in cordib; uestris.

Quid est facilius dicere paralitico.
 dimittunt tibi peccata. an dice
 surge tolle grabatū tuū iambula.
Vt autē sciatis quia potestatem
 habet filius hominis in terra di
 mittendi peccata: ait paralitico.
 Tibi dico surge tolle grabatū tuū,
 et uade in domū tuam. **I**t statī
 ille surrexit: & sublato grabato
 abiit coram omnib: ita ut mira
 rentur om̄s. & magnificarent
 ibm dicentes. quia nimquā sic
 uidimus. **E**t egressus ē rur
 sus ad mare: omnisq: turba ue
 niebat ad eum: et docebat eos.
 Et cum p̄teriret uidit leuum
 alphei sedentem ad thelonēū:
 et ait illi. Sequere me. **I**t singel
 socius est eum. **E**t factū
 est cum accumberet in domo il
 luis: multi publicani & peccato
 res simul discumbebant cū ihu
 & discipulis eius. Erant enī mul
 ti: qui et sequelabantur eū. **E**t
 scribe & pharisei uidentes qā
 manducaret cū publicanis &
 peccatorib: dicebant discipulis
 eius. Quare cum publicanis &
 peccatorib: manducat & bibit.
 Hec audito ihc: ait illis. **N**ō
 necesse habent sani medico.

5 xxi
 6 xxxi
 7 xxxvii

5 xxviii
 6 xxxviii
 7 lxxv.

5 xxvii
 6 xxxi
 7 xl

si qui male habent. Non enī ueni
 uocare iustos: sed peccatores. **I**t
 erant discipuli iohannis & phari
 sei ieunantes: & uenient et dicit
 ei. Quare discipuli iohannis & pla
 rise & ieunant: tui autē discipu
 li n̄ ieunant. **A**it illis ihc. **H**ui
 quid possunt filii nuptiarū quā
 diu sponsus cum illis ē ieunare.
 Quanto tempore habent secūspō
 sum: non possunt ieunare. Ve
 nient autē dies cum auferetur
 ab eis sponsus: & tē ieunabunt
 illis dieb: **N**emo assumentum
 panis rudis assuit in uestimento
 ueteri: aliquin auferit supplem
 tum nouū auetere. & maior scis
 sura fit. **E**t nemo mittit unū
 nouellū in utres uetes: aliquin
 dirumpit unū utres. & unū ef
 fundetur. & utres p̄bunt: s; uj
 num nouū in utres nouos mitti

Et factum ē itūm **I**debet.
 cum sabbatis ambularet psa
 ta: & discipuli eius ceperunt prege
 di et uellere spicai. Pharisei autē
 dicebant ei. Ecce quid faciūt sa
 bati' quo n̄ licet. **E**t ait illis.
 Huiquā legit̄is quid fecerit da
 uid quando necessitatē habuit.
 & esurit ipse & qui cum eo erant.

quomodo introuit in domū
dei sub abyathar principe sacer-
dotum & panes ppositionis mā-
ducauit quos non licebat mā-
ducare nisi sacerdotib;. idedit
eis qui cum eo erant. Et di-
cebat eis. **S**abbatum ppter
hominē factum est. & nō ho-
mo ppter sabbatū Itaq; dñs est
filius hominis etiam sabbati.

Et introuit iterū in synago-

gam. & erat ibi homo habens
manū aridam. Et obserualiat
eum si sabbatis curaret. ut ac-
cussarent illum. Quid homini
habenti manū aridam. Sur-
ge inmediū. Et dicit eis. Hoc
sabbatis bene facere animale.
animā saluam facere. an per-
dere. At illi tacebant. Et cur-
cumspiciens eos cū ira. conti-
tatis super cecitatem cordis
eis. dicit homini. Extende
manū tuam. Et extendit. &
restituta est manus illi. **E**x-
eentes autē statim pharisei
cum herodianis consiliū facie-
bant aduersus eū. quom̄ eum
pderent. **E**t ihc cum dis-
cipulis suis secessit ad mare. &
multa agalilea iudea secura

est eum & abiherosolimis. i aby-
dumea. & transjordanen. et qui
circa tyrum et sydonem. multi-
tudo magna audientes que fa-
ciebat uenerit ad eum. Et dixit
discipulis suis ut nauicula fibi
deserueret. ppter tun hanc. ne
cōprimerent eū. Multos enim
sanabat ita ut irruerent i eū.
ut illum tangerent. q̄tquot ha-
bebant plagas. Et sp̄e in mun-
di cū illum uidebant pside-
bant ei. & clamabant dicentes.

Tu es filius dei. Et ueheinter
cominabatur eis. ne manifes-
tarent illum. **E**t ascendens
in monte uocauit ad se quod uo-
luit ipse. et uenerit ad eum. Et
fecit ut essent duodecim cū il-
lo. & ut mitteret eos p̄dicare.
et dedit illis potestate curandi
infirmitates. & eiciendi demo-
nia.

Et imposuit symoni
nomen petrus. & iacobum re-
bedei. et iohannē fr̄m iacobi.
& imposuit eis nomina boaner-
ges. quod est filii tonitruī. & an-
dreas. & philippū. et bartholo-
meū. et matheum. et thomam.
et iacobū alphei. et symonem
cananeū. et taddeum. i iuda.

scarioth qui tradidit illū. **E**t
ueniunt addomū. & conuénit
iterum turba ita ut n̄ possent
neq; panē manducare. **E**t cū au-
dissent sūi exierunt tenere eū.
Dicebant enim qm̄ in furorem
uersus est. **E**t scribē qui ab
iherosolimis descenderant dice-
bant qm̄ beelzebub habet. & qā
imprincipe demonio eicit de-
monia. **E**t conuocatis eis
in parabolis dicebat illis. Quo-
modo potest sathanas sathanā
eicere. **E**t si regnum inse di-
uidatur. non potest stare reg-
num illud. **E**t si dominus supra
semet ipsam disptiatur. nō po-
terit dominus illa stare. **E**t si sa-
thanas consurrexerit in semet
ipsum disptius est. & n̄ poterit
stare. s; finem habet. Nemo po-
terit uasa fortis ingressus indo-
mum dirige. nisi prius forte
alliget. et tunc domū eius di-
ripiet. **A**men dico uobis.
qm̄ omnia dimittent̄ filii ho-
minū peccata & blasphemie.
quib; blasphemauerunt. Qui
autē blasphemauerit inspo-
scī. non habet remissionem
infernū. s; reuferit eterni

delicti: qm̄ dicebant sp̄m immu-
nū dum habet. **E**t ueniunt mat̄ eius. & frāt̄
eius. & foēs stantes mis̄er-
adeum uocantes eū. **E**t sedebat
circa eum turba. & dicunt ei. Ec-
ce mater tua et fr̄s tui frēs que-
runt te. **E**t respondens eis ait.
Quae est mat̄ mea. et frātres mei.
Et circumspiciens eos qm̄ in circu-
tu eius sedebat. ait. Ecce mater
mea & fr̄s mei. Qui enim fecerit
uoluntatē dei. hic frater meus
et soror mea. et mater est. **E**t
itūm cepit docere ad mare. et
congregata ē ad eum turbamul-
ta. ita ut innauim ascendens se-
deret in mari. & oīnnis turba cir-
ca mare sup̄ tiām erat. et doce-
bat illos in parabolis multa. &
dicebat illis indoctrina sua. Au-
dite. Ecce exiit seminans ad se-
minandū. & dum seminat. ali-
ud occidit circa uiā. et uenerit
uolucres & comedent illud. Aliud
uero occidit sup̄ petrosa. ubi nō
habuit tiām multā. & statim ex-
ortū est. quoniam non habebat al-
titudinē terre. **E**t quando exor-
tus est sol exstauit. & eo quod
n̄ haberet radicem exaruit. **E**t

alium cecidit in spinas: & asce-
derunt spine et suffocauerunt
illud: et fructū non dedit. **E**t
aliud cecidit interā bonā: et
dabat fructū accidentem &
crescentē: et afferebat unū tri-
ginta: & unū sexaginta: et u-
num centū. **E**t dicebat. Qui
habet aures audiendi audiat.
A& cum esset singularis: interro-
gauerit eum huic qui cū eo erat
duodecim. parabolā. **E**t dice-
bat illis. Vobis datum ē nosse
mysteriū regni dei: illis autē
qui foris sunt in parabolis om-
nia fiunt: ut uidentes iudeat
& nō uideant: et audientes au-
diant et nō intelligant: ne quā-
do conuertantur & dimittantur
eis peccata. **E**t ait illis. Nesci-
tis parabolā hanc. **E**t quomodo
omnes parabolas cognoscetis?
Qui seminat: uerbi seminat.
Hūi autem qui circa viam ubi
seminat uerbum: & cū audie-
runt confessum uenit sathanā
& auferit uerbum qđ semina-
tum est in cordib; eorū. **E**t hi se
similiter qđ sup petrosa semina-
tur: qui cū audierint uerbum.
statim cū gaudio accipiūt illud:

et nō habent radicem in se: si tem-
porales sunt. Deinde orta tribu-
latione & p̄secutione p̄p̄ uerbu-
confestim scandalizantur. **E**t alijs
sunt qui in spinis seminantur.
Hūi sunt q̄ uerbu audiunt: et
erumpne sc̄li. & deceptio diutti-
arum: et circa reliqua concupis-
centie introcuentes suffocant
uerbu: & sine fructu efficitur. **E**t
hūi sunt q̄ supra bonā terrā se-
minati sunt: qui audiūt uerbu
& suscipiunt et fructificāt: unū
triginta: et unū sexaginta: et
unū centum. **E**t dicebat illis.

Nunquid uenit lucerna ut
sub modio ponatur aut sub lecto:
Nonne ut sup candelabrum po-
natur? **M**on enim ē aliquid
absconditū quod non manifes-
tetur: nec factum ē occultum:
si ut in palam ueniat. **S**i quis
habet aures audiendi audiat.

Et dicebat illis. Videte qđ au-
diatis. In qua mensura mensi-
fueritis: remetet uobis. & adici-
etur uobis. **Q**ui enim habe-
dabitur illi: & qui nō habet etiā
quod habet auferetur ab illo.
Et dicebat. Sic est regnum si.
quē admodum si homo iactet

scimentem intram. & decimat. et ex
 urgat nocte ac die et semen gerin
 net & increseat dum nescit ille. Ultro
 enim terra fructificat primū herba.
 deinde spicam. deinde plenum fru
 mentum in spica. & cū se pauperit
 fructus. statim mittit falcatum. qm̄
 adest messis. Et dicebat Cuius as
 similabim⁹ regnum dī: aut cui para
 bole comparabimus illud. Siē gra
 num sinapis: qd̄ cum seminatū fue
 rit interia minus est omnib; semi
 nib; que sunt interia. Et cū semi
 natū fuerit. ascendit & fit māris
 omnib; holerib; et facit iannos mag
 nos. ita ut possint sub umbra ei' ares
 celi habitare. Et talib; multis
 parabolis loquebatur ei' uerbum.
 pro ut poterant audire. Sine para
 bola autē: non loquebatur ei'. Se
 orsum autē: discipulis suis disse
 relat omnia. Et ait illis in illa
 die: cum sero esset factū. Transiit
 contra. Et dimittentes turbā assu
 munt eum ita ut erat in nauī: et
 alie naues erant cū illo. Et facta ē
 processa magna uenti. & fluctus mit
 tebat in nauī: ita ut impletetur
 nauis. Q ipse erat in puppi sup̄ cer
 uical deueniens: et excentant eum.
 & dicunt ei. Magister: non adte

pertinet quia pūmis. Et exurgens co
 minatus est uento. & dixit mari. Tace.
 obmutesce. Et cessauit uentus: et facta
 est tranquillitas magia. Et ait illis.
 Quid timidi etis? Nec dūn habetis
 fidem. Et timuerunt magno timo
 re. Et dicebant ad alterū trū. Quis pu
 tas est iste: quia & uentus et mare obe
 diunt ei. Et tuenerunt transfe
 tum maris: in regionem gerasenœū.
 Et exiunti ei de nauī. statim occurrit
 de monumentis homo in spū immū
 do. qui domicilium habebat in mo
 numentis: & neq; catenis iam q̄squam
 cum poterat ligare. qm̄ sepe compe
 dib; & catenis uinctus dirupisset cate
 nas. et compedes cōminuisset. Et ne
 mo poterat eum domare. et semper
 nocte ac die in monumentis & minon
 tibus erat. clamans et concidens se
 lapidib;. Vident autē ihm a longe.
 cucurrit & adorauit eū: et clamans
 uoce magna dixit. Quid m̄ et t̄ ihu
 fili dei summu. Adiuro te p̄dm: ne
 me trequas. Dicebat enī illi. Cri
 sp̄ in munde ab homine. Et interrogauit eum. Quod t̄ nomen est. Et di
 cit ei. Legio michi nomen est: q̄a mul
 ti sumus. Et depicabat eum multā:
 ne se expellerent extra regionē. Erat
 autem ibi circa montē grec porc⁹

magnus passens: et decapabant eum
spicentes. Oste nos imporcos:
ut in eos introeamus. Et concessit
eis statim ihc. Et exirent spem in
mundi: intivierunt imporcos. Et
facto impetu magno greci preci-
pitatus est in mare ad duo milia:
et suffocati sunt in mari. Qui aut
pascebant eos fugerunt: & nunti-
auerunt inciuitate et in agros:
et egressi sunt uidere quod esset facti.
Et uenient ad ihm & uident il-
lum qui a demonio uerabat: se-
dcentem uestitum & sane mentis:
et tunuerunt: et narrauerunt
illis qui uiderant qualiter facti
esset ei qui demonium habuerat: &
de porcis. Et rogare eum cepunt:
ut discederet de finib; eorum. Cuique
ascenderet naum: cepit illi dep-
cari qui a demonio ueratis fue-
rat: ut esset cum illo. Quid non admi-
fit eum: sed ait illi. Vade in domum
tuam ad tuos: & annuntia illis
quanta te dominus fecerit. et mi-
serans sit tui. Et abiit et cepit
predicare inde capoli quanta s-
tesset ihc: & omnes mirabantur:
et cum transcendisset ihc in
naui rursus transiret. uenit
quidam de archis sinagogis nomi-

Venit turba multa ad eum:
verat circa mare; ¶

ne iayrus: et uidens eum pridit ad
pedes eius. & deprecabatur eum
multū dicent: quoniam filia mea in ex-
tremis est: ueni imponere manum
super eam: ut salua sit & uiuat. Et
abiit cum illo: et sequebatur eum
turba multa: et comprimebant
eum. **E**t mulier que erat in pro-
fluuo sanguinis annis duode-
cim: & fuerat multa pressa a co-
pluribus medicis: et erogauerat
omnia sua nec quicquam p'ficerat.
Si magis deterius habebat: cum au-
disset de ihu uenit in turba retro:
et tetigit uestimentum ei. Dicunt
enim: quia si uel uestimentum ei
tetigero. salua ero. Et confessum
siccatus est fons sanguinis eius:
et sensit corpore quod sanata est
aplaga. Et statim ihc cognoscens
in semet ipso uirtutem que exerciat
de eo: conuersus ad turba aiebat.
Quis tetigit uestimenta mea? Et
dicebant ei discipuli sui. Vides
turbam comprimentem te. & dicens: quis
me tetigit? Et circumspiciebat
uidere eam: que hoc fecerat. Hu-
lier ante timens & tremens: sciens
quod factum esset in se: uenit & p'
cidit ante eum: et dixit ei omnem
ueritatem. Ille autem dixit ei.

filia fides tua te saluam fecit. Vnde
in pace: et esto sana a plaga tua. Ad
huc eo loquente: uenient serui ar-
chysinagogi dicentes: qm filia tua
mortua est. Quid ultra ueras magis-
trum. Iste autem uerbo qd dicebat
audito: ait archysinagogo. Noli ti-
mere: tantummodo crede. Et non
admisit quemquam sequi se: nisi pe-
trum & iacobum. et iohannem frēm
iacobi. Et uenient addomū archy-
sinagogi: et uidit tumultū: & flen-
tes: et eulantes multū. Et ingres-
sus ait eis. Quid turbamini & plo-
ratis? Puella non est mortua: sed
deceit. & irridebant eum. Ipse
uero electis omnib; assumpsit pa-
trem et matrē puelle: & qui secum
erant: et ingrediuntur ubi erat py-
ella iacens: et tenet manū puel-
le. ait illi. Talitacumi: quod ē in-
terpretati: puella tibi dico surge.
Et confessim surrexit puella: et
ambulabat. Erat autē annoū
duodecim: & obstupuer̄t stupore
maximo. Et precepit illis uehemē-
ter: ut nemo id sciret. Et dixit
dari illi manducare. Et egre-
sus inde abiit in patam suam: &
sequebantur illi discipuli sui. Et
facto sabbato: cepit insynagogam

docere. Et multi audientes^{ad} in malum
indoctrina eius dicentes. Vnde huic
hec omnia: et que est sapientia que da-
ta est illi: et uirtutes tales que pma-
nus eius efficiunt. Nonne iste est
faber filius marie: frater iacobi: et
ioseph & iude: et symonis? Nonne e-
sorres eius nobiscum hic sunt? &
scandalizabant in illo. Et dicebat
eis iste. Quia non ē ppheta sine hono-
re nisi in patria sua: & incognitione
sua. et in domo sua. Et n̄ poterat ibi
uirtutē ullam facere: nisi paucosī
firmos impositis manib; circauit:
et mirabatur ppter incredulitatem
illorū. Et circuibat castella incircui-
tu docens. Et conuocauit duode-
cim: et cepit eos mittere binos: & da-
bat illis potestatem spūum immū-
deum: et precepit eis ne quid tolle-
rent in via: nisi uirgam tantū: nō
peram: n̄ panem. neq; in zona es: s;
calciatos sandaliis: & ne indueren-
tur duab; tunics. Et dicebat illos.
Quocumq; intraveritis in domū
uillie manete: donec exeatis inde.
Et quicumq; n̄ recipiunt uos: nec
audierint uos: exeuentes inde: ex-
cutite puluerē de pedib; uestris in-
testimonū illis. Et exeuentes
p̄dicabant ut pententiā agerent

& demonia multa ciebant. & un
 gelant oleo multos egros. et sanabat.
Et audiuit herodes rex. manifes
 tum enim factum est nomen eius. &
 dicebat. Quia iohannes baptista re
 surrexit a mortuis. & propterea uirtu
 tes opantur in illo. Alii autem dice
 bant. quia hebas est. Alii uero di
 cebant quia prophetas est. quasi un
 ex prophetis. **O**vo auditio herodes
 ait. Quiem ego decollauit iohanne
 hic a mortuis resurrexit. **T**pse
 enim herodes misit & tenuit ioha
 nem. et uinxit eum in carcere. &
 propter herodiadem uxore philip
 pi fratris sui. quia duxerat eam.
Dicebat enim iohannes herodi
 us. Non licet tibi habere uxorem fris
 tu. Herodias autem insidiabatur
 illi. & uolebat occidere eum. nec
 poterat. Herodes enim metuebat
 iohannem. sciens cum viru iustu
 s & scimus. et custodiebat eum. **E**t au
 ditio eo multa faciebat. & liben
 ter eum audiebat. **E**t cum dies
 oportunus accidisset. herodes na
 talissimam cenam fecit principib
 & tribunis. et primis galilee. **C**um
 q; introuisset filia ipsius herodia
 dis. et saltasset & placuisse hero
 di simulq; discubentibus. rex

ait puelle. Pete a me qd ius. et
 dabo tibi. **E**t uirauit illi. qd que
 quid petieris dabo tibi. huc dimi
 diu regni mei. Que cum exierit.
 dixit matre sue. Quid petam? &
 illa dixit. Caput iohannis baptis
 te. Cumq; introuisset statim cum
 festinatione ad regem. petiuit
 dicens. Nolo ut primus des nichi
 indisco. caput iohannis baptiste.
Et contristatus est rex propter ius
 uirandi. & propter simul discum
 bentem. noluit eam contristari.
 sed misso spiculatore. precepit af
 ferri caput eius indisco. **E**t decol
 lauit eum in carcere. & attulit
 caput eius indisco. et dedit illud
 puelle. **E**t puella. dedit matre sue.
 Quo auditio discipuli eius uene
 runt & tulerunt corpus eius. &
 posuerunt illud in mominito.

Et conuenientes apli ad ihes
 sum. renuntiauerunt illi
 omnia que egerant & docuerant.
Et ait illis. **V**enite scorsum
 in desertum locum. et requiesci
 te pusillum. Erant enim qui ue
 niebant & rediebant multi. et
 nec manducandi spaciū habe
 bant. **E**t ascendentes inna
 uim abierunt in desertū locum

scorsum. et uiderunt eos abeūtes
 & cognouerunt multi. et pedestres
 de omnib; ciuitatib; concurrerunt
 illuc. & preuenierunt eos. Et eren'
 ihc uidit multā turbam. & miser
 tus est sup eos. quia erant sic oues
 non habentes pastorem. Et cepit
 docere illos multa. **E**t cū iaoⁿ
 hora multa fieret. accesserūt dis
 cipuli eius dicentes. **D**esertus lo
 cus est hic. & iam hora preteriuit.
 dimitte illos ut euntis in prima
 uillas & uicos. emant sibi cibos
 quos manducent. Et responden
 ait illis. Date illis manducare.
 Et dixerunt ei. Cunctes enim
 denariis ducentis panes. & dabi
 mus eis manducare. Q. dicit eis.
 Quot panes habetis. Ite uide te.
 Et cum cognouissent. dicunt.
 Quinq;. et duos pisces. Et prece
 pit illis ut accumbere facerent
 omnes scdm contubernia sup
 uiride fenum. & discubuerunt
 in partes pcentos & p quinq;
 genos. Et acceptis quinq;. panib;
 et duob; pisces; intuens incelū.
 benedixit & fregit panes. et de
 dit discipulis suis ut ponerent
 ante eos. & duos pisces diuisi^r
 omnib;. Et manducauerūt

omnes. & saturati sunt. Et sustu
 lerunt reliquias fragintor. duode
 am cophinos plenos. & depiscibus.
 Erant autē qui manducauerunt.
 quinq; milia iuror. **E**t statim
 coegit discipulos suos ascendere ī
 nauim. ut precederent cū trans
 fretum ad bethsaïda dum ipse di
 mitteret plim. **E**t cum dimisi
 set eos. abiit in montem orare.
Et cum sero esset. erat nauis ī
 medio mari. et ipse solus interra
 Et uidens eos laborantes in remi
 gando. erat enim uentus eis con
 trarius. **E**t circa quartā uigiliā
 noctis. uenit ad eos ambulans sup
 mare. et uolebat preterire eos. At
 illi ut uiderunt eum ambulante
 sup mare. putauerunt fantasma
 esse. et exclamauerūt. Omnes eno
 eum uiderunt. et conturbati sc.
 Et statim locutus est cū eis. & dix
 illis. Confidite. Ego sum. nolite q
 mere. **E**t ascendit a dictis ī na
 uim. et cessauit uentus. Et plus
 magis intra se stupebant. Non e
 num intellexerant de panib;. Erat
 enim cor illorū obsecratū. Et cum
 transfretassent. peruenierunt in
 itam genesareth. & applicuerunt.
Cumq; egressi essent de naui.

Marcus

continuo cognouerit eum. Et per currentes uniuersam regionem illam: ceperunt ingratis eos qui se male habebant circumferre: ubi audiebant eum esse. Et quocumque introibat in uicos uel villas: aut ciuitates. in plateis ponet in infirmos: & deprecabantur eum ut uel fimbriam uestimenti ei tangent. Et quotquot tangebant eum: saluuiebant. **vii.**

Et conueniunt adeū pharisei & describis quidam: uidentes ab iherosolimis. Et eū uidissent quos dā ex discipulis eius communib; id est non locis manib; manducare panes: uituperauerit. Pharisei autem & omnes iudei nisi crebro lauent manus. nō manducant. tenentes traditiones seniorum: et aforis nisi baptizentur. nō comedunt. Et alia multa sunt que tradita sunt illis seruare: baptisnata calicium. & uirceum. et eranitox. et lectox. **H**ec interrogabat eum pharisei & scribe. Quare discipuli tui nō ambulant iuxta traditionem: sed communi bus manib; manducant pane. At ille respondens dicit eis:

Bene prophetauit ysaias de uobis hypocritis: sicut scriptum ē. Populus hic labys me honorat: cor autem eorum longe est a me. In uinum autem me colunt: docentes doctrinas precepta hominum. baptisnata uirceum & calicem. et alia similia his facitis multa. Et dicebat illis. Bene irritum facitis pceptum di: ut traditionē uinam seruetis. Moyses enim dicit. Honora patrem tuum & matrem tuam. & qui maledixerit patri uel mat̄: morte meratur. Vos autem dicitis. Si dixerit homo patri aut matri corban qđ est donum qđ cūmque erime & perfuerit: & ultra nō dimittitis eum quem facere patri suo aut mat̄. resedentes uerbu dei traditionem uinam. quam tradidistis: & similia huiusmodi multa facitis. Et aduocans iterū turbam: dicebat illis. Ducte me omnes: & intelligite. Nichil ē extra hominem introiens in eum qđ possit eum coinqumare: sed que de homine procedunt. illas se que coinqunant hominem. Si quis habet aures audiendi audiatur. **E**t cum intivisset in

*brevi
ser.*

*brevi
clvii*

*brevi
clvii*

domum a turba: interrogabant
eum discipuli ei' parabolam. **E**t
ait illis. Sic & uos imprudentes
estis? Non intelligitis quia omne
ex transuerso introiens in hominem
non potest eum communicare. qā
nō intravit incor eius. s; inuenit.
& insecessum exit purgans omnis
escas? Dicelat autem quoniam que
de homine exireunt: illa comuni-
cant hominem. Ab initio enim de
corde hominū cogitationes ma-
le procedunt. adulteria. frenicati-
ones. homicidia. furtū. auaricie.
nequicie. dolus. impudicitia. o-
culis malis. blasphemia. superbia.
stulticia. Omnia hec mala ab in-
tus procedunt: & communicant

Et inde **I** hominem.
surgens: abiit infines tyri
& sidonis. Et ingressus domū
nemini uoluit scire: et nō po-
tuit latere. Mulier enim statī
ut audiuit deco cui' habebat
filia spm inmundū: intrauit
& pedit ad pedes eius. **C**rat enī
mulier gentilis: syrophenissa
genere. **E**t rogabat eū: ut
demonū eioret de filia ei'. **S**icut
dixit illi. Sine prius saturari
filios. Non est enim bonum si

mere panē filioꝝ: & mittere canib;. **A**t illa respondit: et dicit ei. Vtq;
dñe. Nam & catelli sub mensa come-
dunt de meis pueror. **E**t ait illi.
Ppter hunc sermonē uade: exiit
demonū de filia tua. **E**t cum abi-
set domū suam: inuenit filiam
iacentem sup lectum. et demonū
ex illē. **E**t iterum exiens de
finib; tyri uenit p̄ sydonē admirare
galilee: inter medios fines deca-
poleos. **E**t adducunt ei surdū ri-
mutum: & despocabant eū ut im-
ponat illi manū. **E**t apprehendens
eum de turba seorsum. misit di-
gitos suos in auriculas ei' & er-
spuens tetigit linguā eius. **E**t
suspiciens in celū ingemuit: et
ait illi. Cifeta. quod est adapire.
Et statim apte sunt aures eius.
& solutum ē in culum lingue
ei': et loquebatur recte. **E**t prex-
pit illis: ne cui dicerent. Quan-
to autem precipiebat. tanto magis
plurimū p̄dicabant: & eo amplius
ammirabantur dicentes. Bene om-
nia fecit: et surdos fecit audire.
& mutos loqui. **VII.**
Nullis dieb; iterum cū turba
multa esset cum ihu. & nec ha-
berent quod manducaret: con-

uocatis discipulis ait illis. **M**ise
 reor sup turbam. quia iam ecce
 triduo sustinent me: nec habet
 qd manducent. **E**t si dimisero
 eos ieiunos: deficient inuia.
 Quicd autem exis: elongue
 nerunt. **E**t responderunt ei
 discipuli sui. **V**nde istos pote
 rit quis hic saturare panib; in
 solitudine? **A**ntrogauit eos.
 Quot panes habetis? Qui dixerit.
Septem. **E**t precepit turbe dis
 cumbere sup terram. Et accipi
 ens septem panes. g̃as agens fire
 git & dabant discipulis suis. ut
 apponenterent. **E**t apposuerit turbe.
 Et habebant pisciculos paucos.
 & ipsos benedixit et iussit appo
 ni. **E**t manducauerit: & satu
 rati sunt. & sustulerit qd su
 perauerat de fragmentis: septē
 sportas. Erant autē qui mar
 ducauerunt quasi quatuor mi
 lia: et dimisit eos. **E**t ita
 tum ascendens in iuauim cum
 discipulis suis: uenit in partes
 dalmatia. **E**t exierit phari
 sei: et cepunt conquirere cum
 eo: querentes ab illo signū de
 celo temptantes eū. **E**t inge
 nuscent sp̃u. ait. Quid genera

5 leeuu
 6 eluu
 7 eluu

8 leeuu
 9 eluu

5 leeuu
 6 sot

tio ita querit signū: **A**men dico
 uobis: si dabitur generationis is
 ti signū. **E**t dimittens eos ascen
 dit iterum nauē: & abiit trans
 fretum. **E**t oblii sunt sumere
 panes: & nisi unū panem n̄ ha
 bebant secum in nauī. **E**t pre
 cipiebat eis dicens. **V**idete caue
 te a fermento phariseor: & fer
 mento herodis. **E**t cogita
 bant ad alterutriū dicentes: qā
 panes n̄ habemus. **Q**uo cognito
 ibe ait illis. **Q**uid cogitat⁹ quia
 panes n̄ habetis? **H**ondu cognos
 citis nec intelligitis. **A**d huc ce
 catum habetis cor in in: oculos
 habentes n̄ uidetis. et aures ha
 bentes non auditis: nec recor
 damini quando quinq; panes
 fregi in quinq; milia hominū:
 et quod cofinos fragiñtor pleno
 sustulistiſ. **D**icunt ei. Duodeci.
 Quando & septem panes in qua
 tuor milia: quod sportas frag
 menta tulistiſ. **E**t dicunt ei.
Septem. **E**t dicebat eis. **Q**uoniam
 non intelligitis. **E**t uenit
 bethsaïda: & adducunt ei ceci.
 et rogabant eū ut illū tangere.
Et apprehensa manu ceci. edux
 it eum extra uicū: & expuens

5 leeuu
 6 eluu
 7 eluu
 8 leeuu
 9 eluu

5 leeuu
 6 eluu

Sedam

moculos eius. impositis manib;
suis. interrogauit eum si aliquid
uideret. Et aspiciens ait video
homines uelut arbores ambula-
tes. Deinde iterū imposuit ma-
nus super oculos eius. & cepit ui-
dere. Et restitutus est ita ut uide-
ret clare omnia. & misit illum
domū suā. dicens. Vade in do-
mum tuā. & si inuidum introi-
eris. nemini dixeris. **E**t treges-
sus est ih̄c & discipuli eius incas-
tella cesaree ph̄ilippi. et in uia
interrogabat discipulos suos
dicens eis. Quem me esse dicunt
homines? Qui respondēt illi
dicentes. Iohannē baptistam.
aliu hebyam. aliu uero quasi unū
de pph̄etis. Tunc dicit illis. Vos
uero quem me esse dicitis?

Respondens petrus. ait ei. Tu
es xp̄c. Et comminatus est eiis:
ne cui dicereant de illo. Et cepit
docere illos. qm̄ oportet filium
hominis multa pati. et repba-
ri a senioreb;. & a summis sacer-
dotib; et scribis. & occidi. et post
tres dies resurgere. et palam
uerbi loquebatur. **E**t appre-
hendens eum petrus. cepit in-
cipare eum. Qui conuersus

& uidens discipulos suos. com-
munitatus est petro dicens. Vade retro
me satanas. qm̄ non sapis ea que
di sunt. & que hominū. **E**t con-
uocata turba cum disciplis suis.
dixit eis. Si quis uult me sequi.
deneget semetipm. & tollat eru-
cem suam et sequatur me. Qui
enim uoluerit animā suā sal-
uam facere. p̄det eam. Qui autē
p̄diderit animā suā ppter me
& eūgl̄m. saluam eā faciet. Quid
enim p̄derit homini si lucretur
mundū totum. & detrimentum
faciat anime sue. Aut quid da-
bit homo cōmutationis parima
sua? **Q**ui enim me confusus
fuerit. & mea uerba in generatio-
ne ista adultera et percatte. & si
hius hominis confundet eū cuj
uenerit ingla patris sui cum an-
gelis sanctis. **E**t dicebat illi.
Amen dico uobis. quia sunt qdā
de hic instantib; qui n̄ gustabunt
mortē. donec uideant regnum
di ueniens in iuritate. **E**t post
sex dies assūmit petrū & iacobū
et iohannē. & ducit illos in mon-
tem excelsum seorsū solos. & triā
figuratus est coram ipsis. **E**t
uestimenta eius facta s̄t splenden-

9.1.8. v. 9

ta et candida nimis sicut m^a:
 qualia fullo sup^r terram nⁱ potest
 candida facere. Et apparuit illis
 heyas cum moysē: & erant lo-
 quentes cum ihsu. Et respondes
 petrus: ait ihsu. Rabbi bonū est
 esse nos hic: et faciamus hic ta-
 bernacula. Tibi unū: mōysi
 unum: et helye unū. Non enī
 sciebat quid diceret. Erant enī
 pre timore exterriti. Et facta
 est nubes obumbrans eos: et
 uenit uox de nube dicens. Hic
 est filius meus carissimus: au-
 date illum. Et statim circum-
 spitiones: nemine amplius
 uiderunt: nisi ihsu tantū secū.
 & descendenterib; illis demon-
 te: precepit illis ne cui quem
 dissident narrarent: nisi cū fi-
 lius hominis a mortuis resur-
 rexerit. Et uerbū conti-
 nuerunt apud se: conquiren-
 tes quid esset: cum a mortuis
 resurrexerit. Et interrogau-
 bant eum dicentes. Quid ex-
 go dicunt pharisei & scribe?
 quia oporteat helyam p̄mū
 uenire? Qui respondens ait
 illis. Helyas cū uenerit: p̄mo
 restituet omnia. Et quomodo

9. lexx
x
sot9. xci. 11.
9. clxxvii
lv. xxviii

sc̄ptum est in filiu hominis: ut
 multa patiatur & contempnat.
S; dico uobis quia & helyas ue-
 nit: et fecerunt illi quētūq; no-
 luerunt: sicut sc̄ptum est de eo.
Et ueniens ad discipulos suos: uidit turba magnam circa
 eos: et scribas conquirentes cū
 illis. Et confessum omnis p̄ps
 uidens ihm stupefactus est. &
 expauerunt: et accurrentes
 salutabant eū. Et interrogau-
 eos. Quid inter uos conquiri-
 tis? **E**t respondens unus
 de turba dixit. Magister attu-
 li filiu meum ad te. habente
 sp̄m mutum. Qui ubicumq;
 eum apprehenderit: allidit eum.
 et sp̄nnat. & stridet dentib; i-
 arescit. Et dixi discipulis suis
 ut eicerent illum: & n̄ potuerit.
Qui respondens eis dixit. O
 generatio incredula: quā diu
 apud uos ero: quādiu uos pati-
 ar: offerte illum ad me. Et at-
 tulerunt eum. Et cum uidiss^r
 illum: statim sp̄e conturbau-
 cum. & elisus in terra: uolita-
 bat sp̄mans. Et interrogauit
 patrem eius. Quantū tempore ē
 ex quo hoc ei accidit. At ille

att. Ab infanta. Et frequenter.
cum magnē & maquas misit. ut
cum p̄deret. S; si quid potes adiu-
ua nos. miseris nři. Ihesus aut̄
at illi. Si potes credere. omnia
possibilia credent. Et continuo
exclamans pater pueri cum la-
crumis. aiebat. Credo dñe. adiu-
ua incredulitatē meam. Et cū
uideret Ihe concurrentē turbā.
communatus est spūi inmuni-
do. dicens illi. Surde & mute
spē. ego tibi precipio exi abeo.
& amplius ne introcas in eum.
& clamans et multū discerpēs
eum. erigit abeo. Et factus est
sicut mortuus. ita ut multi
dixerint. quia mortuus ē. Ihe
autē tenens manū ei' elcua-
uit eum. & surrexit. E t cū
introuerit in domū. discipuli
eius secreto interrogabant eum.
Quare nos n̄ potumus cicere
eum. Et dixit eis. Hoc genus i'
nullo potest curare. nisi in ora-
tione & ieiuno.

E t inde p̄fch. pretergre-
diebantur galilæa. nec uo-
lebant quēquam scire. Docebat
autē discipulos suos. & dicebat
illis. qm̄ filius hominis trade-

tur in manus hominū. & occidet
eum. et occisus tercia die resurget.
At illi ignorabant uerbū. & time-
bant eum interrogare. E t ue-
nerunt capharnaum. Qui eum
domi essent. interrogabat eos. Qd̄
in uia tractabatis. At illi tacebāt.
Si quidē inter se in uia disputa-
uerant. quis esset illo & maior. Et
residens uocauit duodecim. et
att illis. Si quis uult primus
esse. erit omnī nouissimus. &
omnī minister. Et accipiens
puerum. statuit eū in medio eoz.
Quem cū complexus esset. att illis.
Quisquis unū ex huiusmodi pu-
eris recepit in nomine meo. me
recipit. E t quicunq; me sus-
cepit. non me suscepit. s; eum
qui me misit. Respondit illi iohes
dicens. **M**agister uidim' quen-
dam in nomine tuo eitiente de-
monia. qui n̄ sequitur nos. & p-
hibuumus eū. Ihe autē att. Holte
phibere eum. Nemo est enim qui
faciat uirtutē. & possit cito ma-
le loqui de me. Qui enim non est
aduersum uos. puobis est.
Quisquis enim potū dederit
uobis calicē aquę in nomine meo.
quia xp̄i estis. amen dico uob. n̄

perdet mercede suam. **E**t q̄s q̄s
 scandalizauerit unū ex his pusil-
 lis credentib; in me: bonum est ei
 magis si circumdaret mola asina
 ria collo eius. & in mare mitteret.
Et si scandalizauerit te man-
 tua: abscide illam. Bonū est tibi
 debilem introire in uitam: quā
 duas manus habentē ire ingehe-
 nam in ignē inextingubile: ubi
 uermes eō non moriuntur & ig-
 nis non extinguit. **E**t si pes tu-
 us te scandalizat: amputa illū.
 Bonum ē tibi claudū introire
 in uitam eternā: quam duos pe-
 des habentē mitti ingehennam
 ignis inextingubilis: ubi uermes
 eō non moriuntur & ignis nō extin-
 guntur. **A**d si oculus tuus scan-
 dalizat te: ecce cum. Bonum ē
 tibi luscū introire in regnum dei:
 quam duos oculos mitti ingeh-
 nam ignis: ubi uermes eō nō
 moriuntur & ignis nō extinguit.
Omnis enim igne salietur: et
 omnis uictima salietur. Bonū
 est sal. Quod si sal insulū fue-
 rit: in quo illud condieris. Ha-
 be te sal in uobis: & pacem habe-
 te inter uos. **E**t inde exur-
 gens uenit in fines iudee utra-

iordanem: & conueniunt iterū
 turba ad eum: & sicut consuebat
 itū docebat eos. **I**t accedentes
 pharisei interrogabant eum. Si li-
 cet uno uxore dimittere. **T**emp-
 tantes eum. At ille respondens:
 dixit eis. Quid uobis precepit
 moyses? Qui dixerunt. Moyses
 permisit libellū repudiū scribere: i
 dimittere. Quib; respondens ihc
 ait. Adduriciā cordis uiri se p̄sit
 uobis p̄ceptum istud. **A**b initio
 autem creature: masculū & fe-
 minam fecit eis d̄s. Ppter hoc
 relinquet homo patrem et matrē:
 & adh̄erebit ad uxore suam: et erit
 duo in carne una. Itaq; iam nō
 sunt duo: s; una caro. **A**d ergo
 d̄s unxit: homo n̄ separet. **E**t
 in domo iterum discipuli eius i
 terrogauerit eum. Q; dicit ihc.
Quicumq; dimiserit uxore
 suam: & aliam duxerit: comit
 tit adulterium supream. **I**t si
 uxor dimiserit uirū suum: i
 aliū nupserit: mechatur. **E**t
 offerebant illi parvulos: ut tan-
 geret eos. Discipuli autē: comi-
 nabantur offerentib;. Quos eis
 uideret ihc indigne tulit: & ait
 illis. Sinite parvulos uenire ad

me. et ne phibueritis eos: talium enim ē regnum dī. Amen dico uobis: quisquis nō recipit regnum dei uelut parvulus. non intrabit in illud. Et complexans eos. et imponens manus sup illos: benedicat eos. **E**t cum egressus esset in iudea: percurrent quidā genu flexo ante eum. rogabat eū. Magister bone: quid faciam. ut iuitam eternā percipiam. Ihesus autē dixit ei. Quid me dicas bonum? Nemo bonus: nisi unius dī. Precepta nosti? Ne adulteres. ne occidas. ne fureris. ne falsum testimonium dixeris. ne fraudē feceris: honora patrē tuum & matrem. **A**t ille respondens: ait illi. Magister. hec omnia obseruanū a iuuentute mea. **I**hesus autē intuens eū. dilexit eum: & dix illi. Vnum tē de est. Hāde quecū q: habes uende & da paupib⁹. et habebis thesaurū in celo: & ue in sequere me. **Q**ui contristatus in uerbo. abiit merens: erat enim habens multas possessiones. Et circumspiciens ihesu. ait discipulis suis. Quādū difficile qui pecunias habent: ī regnum dī introibunt. Discipuli

autē obstupescabant in uerbis eius. At ihesu rursus respondens. ait illis. filoli quam difficile est confidentes in pecunias. in regnum dei introire. facilis est camelū p̄foramen ac' transire: quam diuitē intrare ī regnum dī. Qui magis ammirebantur: dicentes ad sc̄met ipsos. Et quis potest saluus fieri? **E**t intuens illos ihesu ait. Apud homines ī possibile est: s: non apud dñm. Omnia enim possibilia sunt apud dñm. Et cepit petrus dicere ei. **E**cce nos dimisimus omnia: & secuti sumus te. Respondens ihesu ait. Am dico uobis: nemo est qui reliquerit domū aut fratres. aut sorores. aut patrem. aut matrē. aut filios aut agros: ppter me & ppter euāḡm: qui nō accipiat centies tantū munc intempore hoc. domos. & fr̄s. & sorores. & iāmat̄s. & filios. & agros. cū p̄secutionib⁹: & in futurō seculo iuitam etiam. **U**lti autē erunt p̄imi nouissimi: & nouissimi primi. **E**rant autē iuua ascendentes in iherosolimā: et precedebat illos ihesu. Et stupebant: & sequentes timabant. **A**ssumens r̄tum duodecim. cepit illis dicere que

illi essent carentia: quia ex eas
cendimus iherosolimā. et filius
homini tradetur principib: sa-
cerdotum & scribis et senioribus:
et damnabunt eū morte. **E**t
tradent eū gentib: & illudent ei:
& confundent eū. et flagellabunt
eum. interficiant eū: et tercia
die resurget. **E**t accedunt
ad eum iacob: & iohannes filii
zebedei dicentes. Magister. uolu-
mus ut quodcumq; petierim?
facias nobis. **A**t ille dicit eis. Qd
uultis ut faciam uobis? **E**t di-
xerunt. Da nobis ut unus ad
dexterā tuam. & unus ad sinis-
tram tuam sedeamus in gloria
tua. **I**hes autē ait eis. Nescitis qd
petatis. Potestis bibere calicem
quē ego vivo: aut baptismo q
ego baptizor baptizari? **A**t illi
dixerunt ei. Possum? **I**hes autē
ait eis. Calicem quidē quē ego
vivo bibetis. & baptismō q
ego baptizor baptizabimini: se-
dere autē ad dexterā meā uel
ad sinistrā non eit meū dare
uobis: sed quilib; paratum est.
Et audientes decim. ceperūt
indignari de iacobo et iohane:
Ihes autem conuocans eos: ait

illis. Scitis quia hi qui uident
principari gentib: dominant
eis: & principes exē potestatem
habent ipsq;. Non ita est autē
in uobis: si quicumq; uoluerit
fieri maior. erit uī minister:
Et quicumq; uoluerit in uobis
primus esse: erit omniū seruus.
Nam et filius hominis nō ue-
nit ut ministretur ei. si ut mi-
nistaret. et dare animā suā
redemptionē p̄ multis. **E**t
ueniunt iheric. **E**t p̄fiscē
te eo de ihericho. & discipulis ej
& plurima multitudine: fili
tymei barthymeus cecus sede-
bat secus viam mendicans:
Qui eū audisset quia ihesu
renus est: ceptit clamare. & dice-
re. Ihu fili dauid: misericordia mei.
Et comminabant ei multi
ut taceret. **A**t ille multoma-
gis clamabat: fili dauid mi-
serere mei. Et stans ihesu uisit
alium uocari. & uocant eū:
dicentes ei. Animéquier esto:
surge uocat te. Qui plecto ue-
timento suo: exiens uenit
adeum. **E**t respondens ihes:
dixit illi. Quid ius tibi faciam:
cecus autē dixit ei. Rabbom:

ut uideam. Ihe autem dixit ei.
Vade fides tua te saluum fecit.
Et confessum uidit: & sequelat

Seum iuua. xi.

Et cum appropinquarent
iherosolimę & bethanie ad
montem oliuarū: mittit duos
exdiscipulis suis: & ait illis. Ite
in castellum qđ est contra uos:
& statim introcuntes illuc iue-
niens ^{pullum} ligatum. sup quē nemo
adhuc hominū sedit. Solute
illum: & adducite. Et si quis uo-
bis dixerit quid facitis: dicite
quia dño necessarius est: et co-
tinuo dimittet illū huc. **E**t
abeuntes inuenierūt pullum li-
gatum ante ianuam foris inbi-
uio: et soluunt eū. & quidam
de illic stantib: dicebant illis.
Quid facitis soluentes pullū?
Qui dixerūt eis sicut precepit il-
lis ihc: & dimiserunt eis. **E**t du-
xerunt pullū ad ihm: & impo-
nunt illi uestimenta sua. et se-
dit sup eum. Muli aut̄: stra-
uerunt uestimenta sua iuua.
Alij autem frondes cedebant
de arborib: et sternebant iuua.
Et qui preibant & qui seque-
bantur: clamabant dicentes.

Osanna benedictus qui uenit in
nomine dñi: benedictū quodue-
nit regnum patris nři dauid.
osanna in excelis. **E**t introi-
uit iherosolimā intemplū: et
circumspectis omnib: cū iam ues-
pera esset hora: erit in bethania ^{fīcum}
cū duodecim. Et alia die cum exi-
ret abethania: esurit. Cumq; ui-
disset alonge ^{fīcum} habentem folia: ue-
nit si quid forte inueniret in ea.
& cum uenisset ad eā: nichil inuen-
it preter folia. Non enim erat
tempus frōce. Et respondens dixit
ei. Iam n̄ amplius inētū qđ
quam fructum exte manducet.
Et audiēbant discipli ei. **E**t
ueniunt iherosolimā. Et cum in-
troisset templū: cepit eicere uen-
dentes & ementes intēplo: et
mensas nummulariorē. Et cathedrē
uendentū columbas euertit. &
non sinebat ut quisquā transfer-
ret uas p templū: et docebat di-
cens eis. Nonne séptum est qua
domus mea domus orationis uo-
cabitur omnib: gentib: Vos au-
tem fecistis illā spēlimcā latūnum.
Cuo auctō: principes sacer-
dotum & scribe querebant quom̄
eum pderent. Timebant enī eū.

q̄m uniuersa turba ammirabatur sup doctrinā eius. **E**t cū uespera facta esset egrediebatur de ciuitate. Et cum manet transirent iudeerunt sicū aridam factam aradicib;. Et recordat̄ petrus dixit ei. Rabbi ecce sic cui maledixisti aruit. **E**t respondens ih̄e ait illis. Habete fidem di. Amen dico uobis q̄a quicunq; dixerit huic monti tollere & innitere in mare. et n̄ hesitauerit in corde suo. si crediderit quia q̄d cumq; dixerit fiat sicut ei. Propterea dico uobi.

Omnia quicunq; orantes petitis credite quia accipietis. et euenerint uobis. **E**t cū statutis adorandū dimittite si quid habetis aduersus aliquem ut & pater n̄r qui in celis ē. dimittat uobis peccata uestra. Quod si uos n̄ dimiseritis nec pater uester qui in celis est dimittet uobis peccata uestra. a.

Et uenient rursus therosofū limam. **E**t cū ambularet in templo accedunt adeū summi sacerdotes iscribe et seniores. et dicunt ei. In qua potestate hec facis. & q̄s dedit

tibi hanc potestatē ut ita facias. **I**hc autem respondens ait illis. Interrogabo uos & ego uerbum unum respondete m̄ et dicam uobis in qua potestate hec faciā. **B**aptismū iohannis de celo erat a nob̄ hominib;. Respondetem. At illi cogitabant secum dicentes. Si dixerimus de celo dicit. Quare ergo n̄ credidistis ei. Si dixerimus ex hominib; time mus p̄lm̄. Omnes enī habebat iohannē quia uere p̄pheta esset. **E**t respondentes dixerūt ih̄e. Ille enim. **E**t respondens ih̄e ait illis. Heq; ego dico uobis. in qua potestate hec faciam. **E**t cepit illis in parabolis loqui. **V**ineam pastinauit homo et circumdecolit sepem et fodit lacum. et edificauit turrim. et locauit eam agricolis. & peregre pfectus est. **E**t misit ad agricolā seruum in tempore ut ab agricolis accep̄t de fructu uiney. Qui apprehensum eū ciciderunt. & dimiserunt uacuū. **E**t itum misit ad illos alium seruum. & illum incapite uilnerauerūt. et contumelij affecerunt. **E**t rursū alium misit.

xii.

& illum occiderunt: & plures ali
os quosdam cedentes: alios uero
occidentes. Adhuc ergo unū habet
filium carissimum: & misit illū
ad eos nouissimum dicens: quia
reuerebuntur filium meum. Co-
loni autem dixerunt adiuuū.
Hic est heres: uenite occidamus
eum. et nra erit hereditas. Et
apprehendentes eū occiderunt:
& eiecerunt extra uineam. Qd
ergo faciet dñs uineę? Veniet
et p̄det colonos: & dabit uineā
alijs. Nec sc̄pturam hanc legis-
tis. lapidem quē repbauerunt
edificantes. hic factus est inca-
put anguli: a dño factum est
istud. & est mirabile in oculis
nris. **E**t querebant eum
tenere & timuerūt turbam: &
cognouerūt enim quoniam adeo
parabolam hanc dixerit: et
relicto eo abierunt. **E**t mit-
tunt ad eum quosdam exphari-
seis & herodianis: ut eū capent
in uerbo. Qui uenientes: dicunt
ei. Magister scimus quia uerax
es: & non cares quemqm̄. Hec
enim iudei infaciem hominū:
s in ueritate uiam dī doces. Li-
cer dari t̄bicum cesari: an si

xxxviii
ccxxv
viii ccclii
yv bccviii

gexviii
ccxxvii
viii ccclii

dabimus? Qui sciens uersutia ex-
agit illis. Quid me temptatis? Af-
ferte m̄ denarium: ut indeā. At
illi optulerunt ei. & att illis. cui
est imago hec & inscriptio? Dicit
ei. Cesaris. Respondens autem ihes-
sus dicit illis. Eddite ergo que sunt
cesaris cesari: & que sunt dei deo.
Et mirabantur sup eo. **E**t uene-
runt saducei ad eum qui dicunt
resurrectionē non esse: & interro-
gabant eum dicentes. Magister:
moyses nobis sc̄psit. ut si cui frāt
mortuus fuerit & dimisert uxori
rem et filios n̄ reliquerit: accipi
at frater eius uxorem ipsius. et
resuscitet semen fr̄i suo. Septē
ergo fratres erant. & primus accep-
pit uxorem: et mortuus est n̄ re-
licto semine. **E**t sedis accepit & mor-
tuus est: et nec iste reliquit semini.
& tertius similiter. **E**t acceptum
eam similiter septem: et n̄ reliq-
runt semen. Nonnulla omniū:
defuncta est & mulier. In resurrec-
tione ergo cū resurrexerint. cui
dehis erit uxor. **S**eptem enī ha-
buerunt eā uxorem. **E**t respon-
dens ihes: att illis. Nonne idō er-
ratis non scientes sc̄pturas: neq;
iuritatem dī? **C**um enī a mortu-

marcu

is resurrexerit neq; nubent neq;
nubentur: s; sunt sicut angelū
celis. De mortuis autem qd resur-
gant. n legit̄ in libro moysi su-
per rubrum. qmodo dixerit illi
ds inquietus: ego sum ds abrahā.
ids ysaac. et deus iacob. Non
est ds mortuus: s; uiuox. Nos ergo
multum eratis. E t accessit
unus de scribis qui audierat il-
los conquirentes: et uidens qm
bene illis responderit: introga-
uit eum qd esset p̄mū omniū
mandatū. I he autem respondit
ei: quia p̄mū omniū manda-
tum est. Iudi isrl. dñs deus nr̄
ds unus est: & diliges dñm tuū
extoto corde tuo. et extota ani-
ma tua. et extota mente tua:
et extota uirtute tua. Hoc est
p̄mū mandatū. Sed autē:
simile est illi. Diliges primū tu-
um: tanquam te ipsū. Manus
hoc: aliud mandatū non est.
Et ait illi scriba. Bene magister
inuertate dixisti: quia unus
est: & n̄ est alius preter eum. Et
ut diligatur extoto corde. exto-
to intellectu. & extota anima.
et extota fœticidine: et diligē
p̄mū tanquā se ipsum: mai-

exxvii
exxviii
exxixexxvi
exxvii
exxviiiexxv
exxvi
exxvii
exxviiiexxix
exxx

exxxi

exxxii

exxxiii

exxxv

exxxvi

exxxvii

exxxviii

exxxix

exxxxi

exxxii

exxxiii

exxxv

suos: ait ih̄s. Amen dico uob̄: qm̄
uidua hec paup̄ plus omnib; mi-
sit qui miserunt ingazophilaciv̄.
Omnes enim: exeo qd̄ habunda-
bat illi miser̄t. Hec uero de peni-
tia sua omnia que habuit misit:
totū uictum suū. **E**t cum e-
gredieretur de templo: ait illi u-
nus exdiscipulis suis. Magister.
aspice quales lapides & quales struc-
ture. Et respondens ih̄s: ait illi.
Vides has omnes magnas edifi-
cationes? Non relinquēt lapis
super lapidem: qui non destruat.

Et cum sedederet in monte
oliuarū contra templū.
interrogabant eū separatimpe-
trus & iacobus et iohannes & an-
dreas. Dic nobis quando ista fi-
ent? & quod signum erit qua-
ndo hec omnia incipient consū-
mari. Et respondens ih̄s: cep-
dicere illis. Videte ne quis uos
seducat. Multi enim uenient
innomine meo dicentes: quia
ego sum: & multos seducet. Sū
audieritis autē bella & opinio-
nes belloꝝ: ne timueritis. Ope-
ret enim fieri: s; non dū finis.
Exurget autē gens sup genteꝝ:
& regnū sup regnum: & erunt

terribilis motus ploca: et famel: iniū-
dolorem hec. **I**dete autē uos
met ipsos. Tradent enim uos in cō-
cilium: & insynagogis uapulabitis.
Et ante presides & reges stabitis p̄t
me: in testimoniu illis. **E**t in
omnes gentes: p̄mū op̄et pre-
dicari eūgl̄m. **E**t cum diuīnt
uos tradentes: nolite pre cogitare
quid loquamini: s; qd̄ datum fue-
rit in illa hora. id loquimini. Nō
enim estis uos loquentes: s; spirit̄
sc̄s. Tradet autem frat̄ frat̄e in
mortem. et pater filium: & insur-
gent filii in parentes: et morte af-
ficienter eos. Qd̄ critis odio omnib;
pter nomen meū. Qui autē sus-
tinuerit in finem: hic saluus erit.
Cum autē uideritis ab homina-
tionē desolationis: ubi nō debet:
qui legit intelligat. **T**unc qui
in iudea sunt fugiant in montes:
& qui supra rectum: ne descendat
in domū nec intraveat ut tollat
quid de domo sua. **E**t qui in agro
erit: ne reuertatur retro tollere
uestimentū suū. **V**e autē
pregnantib; & nutrientib; illis
dieb;. **O**rare uero: ut hinc nō
fiant. **E**rint enim dies illi
tribulationes tales: quales noi-

fuerunt ab initio creature quā
condidit d̄s usq; nunc: neq; fieri.
Et nisi breuiasset d̄is dies
illos. nō fuissest salua omnis ca-
ro. s̄ p̄ter electos quos elegit bre-
uiavit dies. **E**t tunc si quis
uobis dixerit. ecce hic est xp̄c. ec-
ce illie. ne credideritis. **E**xir-
gent enim p̄scudo xp̄i. & p̄seu-
do p̄phery: et dabunt signa et
potenta ad seducendos si potest-
fieri etiam electos. **V**os ergo ui-
dete: ecce predixi uobis. **S**ed
mīlīs dīch; post tribulationē
illam sol contenebrabitur: et
luna non dabit splendorē suū:
et stelle celi cruent accidentes:
& uirtutes que sunt in celis mo-
uebuntur. **E**t tunc uide-
bunt filium hominis uenien-
tem innubib;: cum uirtute
multa & gloria. **E**t tunc mit-
tet anglos suos. et congregab;
electos suos a quatuor uentis:
a summo terre usq; ad summū
celi. **A**scici autem discite para-
bolam. **C**um iam rānus eius
tener fuerit. & nata fuerint
folia: cognoscatis quia p̄p̄esit
etas. **S**ic & uos cum uideri
hee fieri scitote qđ in primo

fit in ostijs. Amen dico uobis: qđ
non transibit generatio hec do-
nec omnia fiant. Celum & terra
transibunt: uerba autē mea nō
transibunt. **D**e die autem
illo uel hora nemo scit: neq; an-
geli in celo. neq; filius. nisi pater.
Videte & uigilate et orate: ne
critis enim quando tempus sit.
Sicut homo qui p̄gre p̄fect^{suis}
reliquit domū suam. & dedit
seruū: potestate cuiusq; opis:
& ianuæ p̄c p̄i ut uigile.
Vigilate ergo. nescitis enim
quando dñs domus ueniat: se-
ro. an media nocte: an gallican-
tu. an mane: ne cum uenerit
repente. inueniat uos dormi-
entes. **Q**uod autē uobis dico.
omnib; dico: uigilate. **A**lbione usq; adiu-
Erat autem pascha et
arima post biduum.
Et querebant sumi
sacerdotes & scribe: quomodo
cum dolo tenerent & occident.
Oicebant enim. Non in die
festo: ne forte tumultus fieret
p̄pli. **E**t cum esset bethanie.
in domo symonis lepsi & recū-
beret. uenit mulier habens ala-
bastrum ungenti nardi spicati

locum. Ma-
ria autem
magdalene
illegat.

sed in

preciosi. Et fracto alabastro. effundit super caput eius. Erant autem quidam indigni ferentes intrasse met ipsos. & dicentes. Ut quid peditio ista ungenti facta est? Potuit enim ungenti istud ne nundari plus quam trecentis denariis: & dari paupib;. Et si remehant meam. Ihesus autem dicit. Sinite eam. Quod illi molesti es- sis? Bonum opus opata est in me. Semper enim paupes habent uobiscum. & cum uolueritis potestis illis benefacere. Ne autem non semper habentis. Quod habuit hoc fecit. preuent ungere corpus meum inseptum. Amico dico uobis. ubicumque predicatur fuerit euangelium istud inimicis so mundo. et quod fecit hec narrabitur in memoriā eius. Et iudas scariothes unus de duodecim abiit adsummos sacerdotes. ut pderet eum illis. Qui audientes gauis sunt. & pimerunt ei pecuniā sedatuos. Et querebat quomodo illum oportune traderet. Et primo die azime quando pascha imolabant. dicunt ei discipuli. Quo uis eamus & paremus?

elvii
celervii
lxviii

clx
celervii
lxviii

clxi
III.
celervii
cxlii
lxvi

clxi
I.
celervii
celervii
cxlii

clxi
II.
celervii
celervii

clxi
VI.
celervii
clxi
celervii
lxvi
lxv. - lv

ut manduces pascha? Ut mittit duos ex discipulis suis. & dicit eis. Ite in ciuitatem. et occurret uobis homo lagenam aquae & uinum. Sequimini eū. & quocumque introierit dicite dño domus. qui magister dicit. Vbi est refectio mea ubi pascha cum discipulis meis manducem? Et ipse uobis demonstrabit cenacum grande stratum. et illic parate nobis. & abierunt discipuli eius & uenient in ciuitatem. & inuenient sicut dixerat ille. et parauerunt pascha. Vespere autem facto. uenit cum duo decim. Et discubentibus eis & manducantibus ait ihesus. Amen dico uobis. quia unus ex uobis me tradet quem manducat mecum. At illi aperunt contristari. & dicere ei singillatim. Nunquid ego? Quia it illis. Unus ex duodecim. qui intingit mecum in catino. Et filius quidem hominis uadit. sic scriptum est de eo. Ve autem homini illi pro quem filius hominis tradetur. Bonum erat ei. si non esset natus homo ille. Et manducatis illis acceptis ihesu panem. & benedicens friggit et dedit eis et ait. Sumite. hoc est corpus meum.

o*lxxv*

Et accepto calice grās agens dedit eis. & biberunt ex illo om̄s. Et ait illis. **H**ic est sanguis meus noui testam̄ti qui p̄ multis ef- fundetur. **A**men dico uobis. quod iam n̄ bibam de genimi ne uitis. usq; iudicem illū cum illud bibam nouū in regno dī. **E**t ymno dicto. exierunt in monte olivariū. **E**t ait eis ih̄s. Omnes scandalizabim̄ in nocte hac. quia scriptum est. Percutia pastorem. & dispergēt oues. **S**ed postea quan resur- rexero. precedam uos ingalile am. **P**etrus autem ait ei. **E**t si omnes scandalizati fuerint s; non ego. **E**t ait illi ih̄s. **I**m̄ dico tibi. quia tu hodie innocēte hac pr̄uis quam bis gallus uocem dederit. ter me es nega- turus. **E**t ille ampli loque- batur. **E**t si oportuerit me si mul commor̄ tibi. n̄ te negabo. **S**imiliter autem & omnes dicebant. **E**t ueniunt in prediū cui nomen gethsema ni. & ait discipulis suis. **S**ede te hic. donec orem. **E**t assu- mit petrum & iacobū et ioha- nem secū & cepit pauere & te

dere. **E**t ait illis. Tristis ē ani- ma mea usq; ad metem. Susti- nete hic & uigilate. **E**t cum processisset paulus. p̄cidit su- per tiā & orabat ut si fieri po- set transire ab eo hora. **E**t dicit. **A**ffa pater. omnia tibi possibilia sunt. transfer calicē hunc ame. **S**; non qd ego uolo. s; quod tu. **E**t uenit. inue- nit eos dōm̄entes. **E**t ait petro. **S**ymon dōmis. Non potuisti una hora uigilare. **V**igilate & orate. ut non intretis intep- tationem. Sp̄e quidem p̄mpt̄ est. caro uero infirma. **E**t iterum abiens. orauit eundē sermonē dicens. **E**t reuersus denio. inuenit eos dōm̄entes. Erant enim oculi eorū grauati. et ignorabant quid responde- rent ei. **E**t uenit tertio. et ait illis. Dōmitē iam. & re- quiescate. Sufficiet. Venit ho- ra. ecce tradetur filius homi- nis in manus peccatorū. Sur- gite camus. Ecce qui me tra- ppe est. **E**t adhuc colloquen- te uenit iudas scarioth un⁹ de duodecim. et cum illo tur- ba multa cū gladiis & lignis.

o*lxxvi*
o*lxxvii*
o*lxxviii*
o*lxxix*o*lxxxi*
o*lxxxii*
o*lxxiii*
o*lxxv*o*lxxvii*
o*lxxviii*
o*lxxix*
o*lxxxi*
o*lxxii*
o*lxxiii*
o*lxxv*o*lxxi*
o*lxxii*o*lxxvii*
o*lxxviii*
o*lxxix*o*lxxvii*
o*lxxviii*o*lxxvii*
o*lxxviii*
o*lxxix*
o*lxxxi*
o*lxxii*
o*lxxiii*
o*lxxv*o*lxxvii*
o*lxxviii*
o*lxxix*
o*lxxxi*
o*lxxii*
o*lxxiii*
o*lxxv*

a summis sacerdotib; & ascribis.
et asenioribus. **D**ederat autem
traditor eius signum eis dicens.
Quicumq; osculatus fuero ipse
est. tenete eum. & ducite eante. q;
cum uenisset. statim accedens
ad eum ait. Rabbi. Et osculatus
est eum. **A**t illi manus intre-
runt in eum. et tenuerunt eum.

Vnus autem de circumstanti-
bus eduxens gladium percussit
seruum summi sacerdotis. & am-
putauit illi auricula. **E**t respo-
dens ihesu ait illis. Tanquam ad
latronem existis cum gladiis et
lignis comprehendere me. **C**otti-
die eram apud uos in templo
docens. & non me tenuistis. **S;**
ut adimpleantur scripture.

Tunc discipuli omnes relinque-
tes eum fugerunt. **A**doles-
cens autem quidam sequebatur
eum amictus sindone super
nudo. & tenuerat eum. **A**t ille
reiecta sindone nudus profu-
git ab eis. **E**t adduxerunt
ihesum ad summum sacerdotem. &
conuenierat omnes sacerdotes
et scribe et seniores. **P**etrus
autem a longe securus est eum.
usq; in atrium summi sacerdotis.

Et sedebat cum ministris. & calefa-
ciebat se ad ignem. **S**uminiū
sacerdotes & omne conciliū quere-
bant aduersus ihm testimonio
ut eū morti traducerent. nec inueni-
ebant. Multa enim testimonium
falsum dicebant aduersus eū. et
conuenientia testimonia nō erant.
Et quida surgentes falsum tes-
timoniū ferebant aduersus eum.
dicentes. qm̄ nos audiuimus eū
dicentē. **I**go dissoluam templū
hoc manu factū. & p̄tridū ali-
ud nō manufactum edificabo. &
nō erat conueniens testimoniu
illoz. **E**t exsurgens summus sa-
cerdos in medio. interrogauit ihesu
dicens. Non respondes quicquā
adea que tibi obiiciuntur ab his.
Ille autem tacebat. & nichil respon-
dit. **R**ursum summus sacerdos in-
terrogabat eum. & dixit ei. Tu es
xp̄ filius dī benedicti. **I**hesus autem
dixit illi. **I**go sum. **E**t iudebitis
filium hominis sedentē a dextris
iurantis. & uementē cum nubib;
celi. **S**uminiū autem sacerdos
scindens uestimenta sua ait. **Q**uid
adhuc desideramus testes. **A**udi-
tis blasphemiam. **Q**uid uobis iudet.
Qui omnis condemnauerat eum.

esse reum mortis. **E**t ceperunt quidam conspuere eum. & uulare faciem eius. & colaphis eum cedere et dicere ei. Prophetia. **L**et ministris alapis eum celebrant. **E**t cum esset petrus in atrio deorsum uenit una ex ancillis summi sacerdotis. Et cum uidisset petruum calefaciente se. aspiciens illum ait. & tu cum ihu nazareno eras. At ille negauit dicens. Neque scio. neque noui quid dicas. **E**t erit foras ante atrium. & gallus cantauit. Rursus autem cum uidisset illum ancilla. cepit dicere circumstantibus. quia hic erillus est. **A**t ille itum negauit. **E**t post pusillum. rursus qui astabant dicebant petro. Vere erillus es. Nam & galileus es. Ille autemcepit anathematizare & unare. quia nescio hominem istum quem dicitis. **E**t statim iterum gallus cantauit. **E**t recordatus est petrus uerbi quod dicerat ei ihesu prius quam gallus cantet his. ter me negabis. & cepit flere. **E**t confessum mane consilium facientes summi sacerdotes eum seniores & scribis et universo concilio. uincientes ihm duxerunt

runt & tradiderunt pilato. **E**t interrogauit eum pilatus. Tu es rex iudeorum. At ille respondens ait illi. tu dicas. **E**t accusabant eum summi sacerdotes in multis. Pilatus autem rursus interrogauit eum dicens. Non respondes quicquam. Vides in quantis te accusant. Ihesus autem nichil respondita ut miraretur pilatus. Per diem autem festum dimittere solebat illis unum ex iunctis quemcumque petissent. **E**rat autem qui dicebatur barabas. qui cum seditionis erat uinctus. qui in seditione fecerat homicidium. **E**t cum ascendisset turba. cepit rogare sicut semper faciebat illis. Pilatus autem respondit eis. idixit. Vultis dimittam uobis regem iudeorum. **S**ciebat enim quod peruidiam tradidissent eum summi sacerdotes. Pontifices autem concitauerunt turba ut magis barabam dimitteret eis. Pilatus autem iterum respondebat ait illis. Quid ergo uultis faciam regi iudeorum. **A**t illiterum clamauerunt. Crucifige eum. **P**iat uero dicebat eis. Quid enim mali fecit. **A**t illi magis clamabat.

XV.

Crucifige eum. **P**ilatus autem uolens p̄plo satisfacere. dimisit illis barabam. et tradidit ih̄m flagellis c̄sum. ut crucifigeret.

Milites autem duxerunt eū intro inatūm pretorij. & coucant totam cohætem. **E**t induunt eum purpura. et imponunt ei plectentes spineā coronam. & cepunt salutare eum. Due rex uideor. **E**t patiebant caput et harundine. & conspuebant eū. **E**t ponentes genua. adorabant eum. **E**t postquā illuserūt ei. eruerunt illum purpura. & induerūt illum uestimentis suis. et ducunt illū ut crucifigent. **C**angariauerūt prete cū tem quēpiam symonē cyreneum ueniente de villa patrem alexandri e rufi. ut tol leret crucem eius. **E**t per ducent eū ingolgotha locum. quod est interpretatū calua rie locus. **E**t dabant ei bibe re myrratū uinum. & n̄ accep. **E**t crucifigentes eū. diuiserūt uestimenta eius mitentes sc̄tē sup eis. quis quid tolleret. **E**rat autem hora tercia. & crucifix erunt eum. **E**t erat titul

cause eius inseptus. rex uideorū. **E**t cum eo crucifigunt duos la trones. unum ad extremitatē. & alium a sinistris eius. **E**t adumpleta est scriptura quē dicit. & cum ini quis deputatus ē. **E**t preterea res blasphemabant eum. mouentes capita sua. & dicentes. Yah q̄ destruit templū. et intrib. dieb. edificat. Saluū fac temeripsum descendens de cruce. **S**imilitate summi sacerdotes iudentes ad alterutru cum scribis dicebant. Alios saluos fecit. se ipsum nō po test saluum facere. **X**p̄e rex iste descendat nunc de cruce. ut ui deamus & credamus. **E**t qui cum eo crucifixi erant. conuicti bantur ei. **E**t facta hora sexta. tenebre facte. sūp totam tertam usq; in horam nonā. **E**t hora nona exclamauit ille uoce magna dicens. Heloy. heloy. lamara bathani. Quod est interpretatū. Deus meus. deus meus. ut quid dereliquisti me. **Q**uidam de circumstantib. audientes. dice bant. Ecce helyam uocat. **C**urrens autem unus & implens sp̄giam acetū. circumponensq; calamo. potum dabat ei dicens.

Sunite. uideamus si ueniat hely
 as ad deponendū eum. **I**hc autē
 emissā uoce magna eripitur.
Et uelum templi scissum est
 in duō. a sursum usq; deorsum.
Videns autē centurio qui ex
 aduerso stabat quia sic clamās
 eripitasset. ait. Vere homo hic
 filius dī erat. **E**rant autē
 & mulieres de longe aspicien-
 tes. inter quas erat maria mag-
 dalene & maria iacobi mino-
 ris. et ioseph mater. & salome.
Et cum esset ingalilea seque-
 bantur eum. & ministrabant
 ei. et alie multe. que simul cū
 eo ascenderant iherosolimam.
Et cum iam sero factum
 esset quia erat parasceue qd est
 ante sabbatū. uenit ioseph ab
 arimathia nobilis decurio. q
 & ipse erat expectans regnum
 dei. **E**t audacter introiit ad
 pilatum. et petiit corpus ihv.
Pilatus autē mirabatur. si
 iam obiisset. Et accessito cen-
 turione interrogauit eū si ja
 mortuus esset. & cum cognos-
 sisset a centurione. donauit
 corpus ioseph. **I**oseph autē
 mereatus sindonē & deponēs

cum inuoluit sindone. & posuit
 eum ī monumento qd erat ex-
 cisum de petra. **S**c adiuoluit la-
 pidem ad ostium monumenti.

Maria autē magdalene.
 & maria ioseph aspicerant
 ubi poneretur. **xvi.**

Maria autē magdalene.
 & maria iacobi & salo-
 me emerūt aromata. ut ueni-
 tes ungerent ihm. **E**t ualde
 mane una sabbato. uenient
 ad monumentum. orto iam sole.
Et dicebant ad inuicē. Quis re-
 uolueret nobis lapidem ab ostio
 monumenti. **E**t respicientes. ui-
 derunt revolutū lapidē. **S**icat
 quippe magnus ualde. **E**t in-
 treuident ī monumentū. uide-
 runt uiuenē sedentem ī der-
 tris cooptum itola candida.
 & obstupuerunt. **Q**ui dicit
 illis. Nolite expauescere ihm
 queritis nazarenū. crucifixū.
Suriexit. non eit hic. **E**cce lo-
 ubi posuerunt eū. **S**icut dicit
 te discipulis eius & petro. quia
 precedit uos ingalileam. **I**bi
 eum uidebitis. sicut dixi uob.

At ille exeuentes fugerūt
 de monumento. inuase

rat enim eas tumor & pauor: et
nemini quicquam dixerunt. **C**i-
mebant enim. **S**urgens autem
mane p̄ma sabbati apparuit pri-
mo marie magdalene: de qua e-
icerat septem demonia. **I**lla au-
tem uadens nuntiauit his qui
cum e o erant: lugentib; & flen-
tibus. **E**t illi audientes quia ui-
ueret: & iusus esset ab ea: n̄ cre-
diderunt. Post hec autē duob;
ex eis ambulantib; ostensus est
in alia effigie: euntib; in uilla.
Et illi eunes nuntiauerūt cete-
ris: nec illis crediderunt.

¶ xxxviii
sot.

Douissime recumbentibus
illis undecim apparuit.
& expbrauit increduli-
tatem illōe & duriciā cordis:
quia his qui uiderant eū resur-
rexisse non crediderūt. **E**t dixit
eis. Euntes in mundum unius
uersum: predicate euangelium
in creature. Qui crediderit &
baptizatus fuerit: saluus erit.
Qui uero n̄ crediderit: cōdem-
nabitur. **S**igna autē eos qui
crediderint: hec sequentur.
In nomine meo demonia eici-
ent: linguis loquentē nouis:
serpentes tollent. **E**t simēti-

ferum quid libenterint: non eis no-
cebit. **S**up egros manus imponēt:
et bene habebunt. **E**t dñs quide-
rē postquam locutus est eis: as-
sumptus est in celum: & sedet a
dextris dñi. **I**lli autē pfecti predi-
cauerunt ubiq;: domino coope-
rante et sermonē confirmante
sequentibus signis.

EXPLIGIS.

ETC LXXX.

SECVNDU.

MARCV.

NCIPS.

PLO.

S T X P E R.

LUCA M.

LUCAS.

syrus antiocensis
arte medicus. discipulus apłor
postea paulum secutus usq; ad